

Per les Obres Completes de Maragall

VOLUMS XIX⁽¹⁾ i XX⁽²⁾

Ací i en altres llocs on he per costum d'escriure habitualment, mantes vegades em só ocupat de les obres completes del gran Maragall —ja a les acaballes de sa publicació— i que per un gest que no puc regraciar mai prou, vinc rebent dels fills de l'immortal poeta. Diferents vegades em só ocupat del pensament maragallià i no trobaria pas bé que cada cop que apareix un nou volum, un hom volgués criticar el volum sortit i això per diferents motius, a) per tal com l'obra hi ha molts anys que fou escrita, per bé que ara es tracta d'una edició diguem-ne segona, però d'altra banda, definitiva; b) per tal com cada volum va precedit d'un substanciós pròleg d'entre la nostra gent de lletres, molta d'ella unida a nosaltres per lligams d'amistat, i llavors o hauríem de repetir o prefaci, si voleu, el prefaci, i això no està bé o tal vegada deixaria el mateix prefaci. I en aqueix sentit sóc més maragallià que Maragall —recordem la seva estètica de la paraula viva. Diria: preneu, Maragall, cada volum, aital com sou servit de dur-vos-el a mans si vós mateix. No necessitarien ni el crític, ni el comentarista; i tot pròleg que ara figura a cada volum sempre serà un guia o vademecum literari. Un comentari, doncs, a cada volum, prologat per bon prologuista, com semblanment a cada nou volum, cosa desfeta i desplaçada.

Ara, ço que de Maragall hom pot dir, i això tant per un com per altre volum, és aquelles coses que lectures i relectures —bon llibre i bon autor aquell de què feu relectura!— us adveren d'ell, allò que d'acord amb l'amic Josep Maria Capdevila, conveníem els dos: a trobar-lo més pensador com més el llegim. I qui diu més pensador, diu més clar, més nítid, més elegant, més nostre.

Dues coses m'han frapat en rellegir la seva prosa catalana i de la qual n'és una bona part el volum dinovè i vintè. Maragall escrivia sempre en català, per necessitat, no escriure per escriure; Maragall ens dóna l'alt exemple d'una prosa arquitectònica, forta, contundent, en l'estudi de la qual hom no ha parat l'esment que cal. Es un prosador tot foc, tot verb, parla un llenguatge que encen i abraça.

Si el culte lector coneix tota la publicació catalana de Maragall, tot seguit veurà

(1) *Elogi de la Paraula i altres escrits*, 210 pàgines, pròleg de Manuel de Montoliu, 1935.

(2) *Discursos, Pròlegs i al·locucions*, 150 pàgines, pròleg de Josep Carner, 1935.

que hi ha diferència entre la publicació catalana de la castellana. I això ni tant sols per motiu lingüístic. La castellana, simple art periodístic gairebé en ell, és escrita per obligació, gairebé diríem, per om-

Ara que tot va en doina...

Moltes vegades s'ens acudeix de parlar del món i de les seves nafres, però ens abstenim de llançar-nos per aquest camí fangós per amor de conservar amb els nostres lectors aqueixa mútua simpatia que ens sosté a través del periòdic.

Si parléssim de la humanitat pobra i malalta, hauríem de renegar o gemegar. I en l'alternativa de passar per un malparlat o per unes ploraneres, preferim estar-nos d'entrar en joc.

Renec i gemecs és tot l'espectacle mundial. Punys closos i braços estirats per un cantó; cares esglaiades i «pells de gallina» per l'altre. Difícilment, com un primer terme d'aquest paisatge llòbrec, hom pot imaginar-se l'encís d'un somriure o l'aire graciós d'un discret arronçament d'espantelles.

Malgrat tot, és precís viure; fer bona cara al mal temps; treure's del damunt la ira o l'esglai; i si un hom troba un bé d'esperança dintre la massa del malcontentament general, agafar-s'hi amb totes les forces per tonificar l'esperit i aixecar l'ànim dels altres.

L'odi i la por s'han casat i viuen als palaus altívols. Solament el nostre optimisme podrà foragitar-los-en per a instal·lar-hi un altre matrimoni, molt segle XIXe i molt actual encara: el Progrés i la Llibertat.

Encara que a algun, els sembli això un renec, de tant avall com han caigut, i a d'altres, una ingenuïtat, de tan lluny com voldrien anar en poques hores.

XIXU

ES VENEN A TOTA PROVA un auto Austin de 5 HP. i un Fiat de 8

Ambdós cotxes són gairebé nous i sense estrenar i consumen poca gasolina. Preus baratíssims. Aquells als qui els interressi conèixer detalls, poden consultar a

Josep Buñf: Av. Macià, 15 C/esa Buñf Xic: les Franqueses

plir aquell lloc que el diari o setmanari li té assignat. L'autor ha d'escriure doncs, forçosament, un seu article, un seu comentari, un seu pensament —que de vegades és fet depressa. Això, que tal vegada algun cop deuria passar al nostre estimat Maragall, sol passar a l'art del periodista; i els qui escrivim en sabem molts de casos i d'exemples... i d'exemples i tot personals.

Quan Maragall escriu en català és tota altra cosa. En català no té l'obligació contra d'escriure fixament l'article adés diari, adés setmanal, adés quinzenal. Sinó que Maragall, ànima profundament emotiva, escriu en català quan un fet vital l'ha frapat. Llegiu qualsevol dels seus articles en prosa catalana i sempre hi veureu el fet humà, o ètnic o social o religiós que l'ha colpit. I aqueix element objectiu pren una força tan subjectiva en el seu paisatge anterior —perdoneu aqueix terme de psicologia moderna—, que escriu en un estil tot abrindat, amb llenguatge espurnejant. (Es podria parlar de l'estil *tot coses*, de Maragall?) En aqueix sentit, la segona cosa que avui vull recollir del tema maragallià, és la valor de la prosa maragalliana, imbuïda tota del tema i duta al màxim de tensió per una sonoritat uns cops aspre —ni la de Verdaguier ni la de Ruyra— però sempre caldejada d'un espurnejant que frapa d'allò més per la força que té i per l'elegància suma. Per això era que un dia l'amic i mestre Ferran i Mayoral ens recomana una temporada de llegir els escrits catalans de Maragall per tal de metre foc al nostre personalíssims escriure. Es un foc que se vos enduu i encomana, oi més. I jo no puc estar de recomanar Maragall, com a prosista, per aqueixes dues qualitats que ell posseï en grau eminent: escriure per necessitat, no per omplir un buit, si no us hi guanyeu la vida: escriure quan un fet vos haurà colpit —quan n'hi hagi ànsia, àdhuc diríem en llenguatge maragallià. I que si aneu amb l'ajut d'unes lectures i relectures de la prosa maragalliana, posareu un xic de foc al que dieu i tal vegada podreu passar com a modèlic.

I ara lector: les Obres Completes de Maragall vos esperen per tal de llegir-les i adquirir-les. Maragall és un dels esperits més fins de Catalunya dels temps actuals. I no voldreu sentir l'esperit de finesa d'un autor que n'és mestre... i vos l'encomanara?

J. MIQUEL i MACAYA

Llocs on es ven «La Gralla» :
 Francesc Gurguí : Carrer Clavé
 Lluís Gimeno : Carrer Clavé.
 Josep Mulet : Pl. Maluquer. 26